

Sygn. akt V KZ 4/23

POSTANOWIENIE

Dnia 21 lutego 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Eugeniusz Wildowicz

w sprawie **J. C.**

skazanego z art. 199 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 21 lutego 2023 r.,

zażalenia skazanego na zarządzenie Przewodniczącego Wydziału IV Karnego -

Odwoławczego Sądu Okręgowego w Bydgoszczy

z dnia 20 grudnia 2022 r., sygn. akt IV Ka 582/21

o odmowie przyjęcia kasacji

p o s t a n o w i ł

1. utrzymać w mocy zaskarżone zarządzenie,

2. kosztami postępowania zażaleniowego obciążyć skazanego.

UZASADNIENIE

J. C. został skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w Nakle nad Notecią z dnia 19 października 2020 r., sygn. akt II K 296/19, na karę 3 lat pozbawienia wolności za czyn z art. 199 § 1 k.k. popełniony na szkodę swojej córki I. C.. Sąd Rejonowy ponadto orzekł wobec oskarżonego zakaz zbliżania się do pokrzywdzonej na odległość mniejszą niż 50 metrów oraz kontaktowania się z nią przez okres 10 lat i obowiązek uiszczenia na rzecz pokrzywdzonej kwoty 5000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy po rozpoznaniu apelacji wniesionej przez oskarżonego, wyrokiem z dnia 27 czerwca 2022 r., sygn. akt IV Ka 582/21, zmienił wyrok Sądu I instancji w ten sposób, że ustalił, iż oskarżony dopuścił się

zarzuconego mu czynu w okresie od 16 grudnia 2018 r. do 3 stycznia 2019 r., w pozostałej części utrzymując zaskarżony wyrok w mocy.

Skazany wniósł o sporządzenie i doręczenie wyroku Sądu II instancji wraz z uzasadnieniem, a także, powołując się na swoją złą sytuację materialną, o zwolnienie od opłaty kasacyjnej i wyznaczenie obrońcy z urzędu celem sporządzenia i wniesienia w jego imieniu kasacji.

Zarządzeniem z dnia 29 lipca 2022 r., Przewodniczący IV Wydziału Karnego Odwoławczego Sądu Okręgowego w Bydgoszczy wyznaczył skazanemu obrońcę z urzędu, zobowiązując go do sporządzenia w terminie 30 dni kasacji lub złożenia oświadczenia o braku podstaw do wniesienia kasacji.

W dniu 5 września 2022 r. do Sądu Okręgowego w Bydgoszczy wpłynęła opinia wyznaczonego J. C. obrońcy z urzędu o braku podstaw do wniesienia w jego sprawie kasacji.

Pismem z dnia 9 września 2022 r., Sąd Okręgowy w Bydgoszczy, doręczając skazanemu opinię sporządzoną przez obrońcę, poinformował go, że „niedostrzeżenie przez wyznaczonego z urzędu obrońcę podstaw do wniesienia kasacji nie jest powodem do żądania wyznaczenia innego adwokata z urzędu do tej czynności” oraz pouczył, że w terminie 30 dni od otrzymania tego pisma, może wnieść kasację sporządzoną przez ustanowionego z wyboru obrońcę. Pismo to doręczono skazanemu z dnia 13 października 2022 r. (k. 71).

W dniu 3 listopada 2022 r. skazany nadał do Sądu Okręgowego w Bydgoszczy osobiście sporządzone pismo procesowe zatytułowane „Kasacja”, do którego załączył wniosek o wyznaczenie mu obrońcy z urzędu w celu sporządzenia i wniesienia w jego imieniu kasacji, powołując się na niemożność ustanowienia obrońcy z wyboru ze względu na złą sytuację finansową.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy, pismem z dnia 18 listopada 2022 r., wezwał skazanego do uzupełnienia w ciągu 7 dni braku formalnego wniesionej przez niego kasacji poprzez jej sporządzenie i podpisanie przez adwokata lub radcę prawnego. Jednocześnie, ponownie poinformował, że w tej sprawie został już mu wyznaczony obrońca z urzędu, który nie znalazł podstaw do wniesienia kasacji, co stoi na przeszkodzie spełnieniu żądań o wyznaczenie mu kolejnego obrońcy z urzędu. Pismo to J. C. odebrał w dniu 22 listopada 2022 r.

W dniu 28 listopada 2022 r. do Sądu Okręgowego w Bydgoszczy wpłynęły: wniosek skazanego o wyznaczenie mu obrońcy z urzędu celem sporządzenia i wniesienia w jego imieniu kasacji oraz osobiście sporządzona przez skazanego kasacja.

Zarządzeniem z dnia 20 grudnia 2022 r., Przewodniczący Wydziału IV Karnego Odwoławczego Sądu Okręgowego w Bydgoszczy na podstawie art. 530 § 2 k.p.k. w zw. z art. 120 § 2 k.p.k. omówił przyjęcia kasacji J.C. od wyroku Sądu Okręgowego w Bydgoszczy z dnia 27 czerwca 2022 r., sygn. akt IV Ka 582/21, z uwagi na niezuzpełnienie braków formalnych tego pisma, w związku z niesporządzeniem i niepodpisaniem go przez obrońcę będącego profesjonalnym pełnomocnikiem.

J. C. wniósł zażalenie na powyższe zarządzenie, w którym po raz kolejny wystąpił z żądaniem wyznaczenia obrońcy w postępowaniu kasacyjnym, gdyż nie stać go na ustanowienie obrońcy z wyboru. Takie żądanie następnie kilkakrotnie ponawiał, ostatnio w piśmie z dnia 11 stycznia 2023 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Kasacja jest wysoce sformalizowanym, nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia i tylko podmioty fachowe uprawnione są do jej sporządzenia oraz podpisania w imieniu strony, która nie jest w stanie - jako nieprofesjonalista - ocenić samodzielnie wystąpienia podstaw do jej złożenia. Z tego względu w art. 526 § 2 k.p.k. ustawodawca wprowadził wymóg, aby kasacja nie pochodząca od prokuratora, Prokuratora Generalnego, Rzecznika praw Obywatelskich lub Rzecznika Praw Dziecka była sporządzona i podpisana przez adwokata, radcę prawnego albo radcę Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej.

J. C., po wykazaniu, że nie stać go na opłacenie w postępowaniu kasacyjnym obrońcy z wyboru, otrzymał w tym postępowaniu pomoc w postaci obrońcy z urzędu, który po zapoznaniu się z aktami sprawy sporządził opinię o braku podstaw do wniesienia w przedmiotowej sprawie kasacji.

Mimo wyraźnego, dwukrotnego pouczenia przez Sąd, że nie przysługuje mu prawo do ubiegania się o przyznanie kolejnego obrońcy z urzędu celem sporządzenia i wniesienia w jego imieniu kasacji, skazany skierował do Sądu nowe

żądania przyznania mu pomocy prawnej na koszt Skarbu Państwa. Wezwany zaś do uzupełnienia braku formalnego osobiście sporządzonej kasacji poprzez jej sporządzenie i podpisanie przez profesjonalnego pełnomocnika, nie usunął w terminie tego braku formalnego.

Podkreślenia wymaga, że wyznaczony w postępowaniu kasacyjnym obrońca z urzędu nie jest ustanowiony po to, aby sporządzić kasację zgodnie z wolą skazanego, ale po to, aby dokonać oceny akt sprawy pod kątem istnienia podstaw do wniesienia kasacji. Fakt, że przydzielony J. C. profesjonalny pełnomocnik nie dostrzegł możliwości wniesienia kasacji w jego sprawie, czego domaga się skazany, nie daje podstaw do wyznaczenia mu kolejnego obrońcy z urzędu, albowiem skazany ten skorzystał już z prawa do bezpłatnej pomocy prawnej na tym etapie postępowania karnego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 kwietnia 2021 r., II KZ 19/21). Prawo strony do skorzystania z bezpłatnej pomocy prawnej na etapie kasacyjnym nie oznacza dla sądu powinności wyznaczania skazanemu kolejnych obrońców z urzędu aż do uzyskania przez niego oczekiwanego efektu i, co do zasady, ogranicza się do przyznania skazanemu jednego obrońcy, który po zapoznaniu się z aktami sprawy sporządza w jego imieniu kasację albo opinię o braku podstaw do wniesienia tego środka – jak miało to miejsce w niniejszej sprawie. Z uwagi na powyższe, kolejne wnioski skazanego i członków jego rodziny o wyznaczenie mu nowego obrońcy z urzędu w postępowaniu kasacyjnym są bezprzedmiotowe.

Ponieważ J. C. w ustawowym terminie, to jest do dnia 29 listopada 2022 r., nie usunął braku formalnego osobiście sporządzonej kasacji, należało na podstawie art. 530 § 2 k.p.k. w zw. z art. 120 § 2 k.p.k., odmówić jej przyjęcia, co uczynił przewodniczący wydziału zaskarżonym zarządzeniem.

Biorąc powyższe pod uwagę zaskarżone zarządzenie jako prawidłowe i słuszne należało utrzymać w mocy, stosownie do treści art. 636 § 1 k.p.k. obciążając skazanego kosztami postępowania zażaleniowego.